

Sygn. akt III AUa 1092/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Krzysztof Szewczak (spr.)
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2015 r. w Lublinie

sprawy O. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji wnioskodawczynie O. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 12 listopada 2014 r. sygn. akt IV U 896/13

oddala apelację.

III AUa 1092/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 czerwca 2013 r., znak: 360300/6120/2013/SER/225455 Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił O. C. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 czerwca 2013 r., ponieważ nie stwierdzono u niej niezdolności do pracy.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczona O. C. domagała się jej zmiany poprzez ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wnioskodawczynie podniosła przy tym, że pomimo rehabilitacji ma kłopoty z chodzeniem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczona O. C. do dnia 31 maja 2013 r. uprawniona była do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Rozpoznając wniosek z dnia 10 kwietnia 2013 r. o ustalenie prawa do renty na dalszy okres, opierając się na orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS z dnia 13 czerwca 2013 r. stwierdzającym, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy, organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 19 czerwca 2013 r. odmówił jej prawa do renty.

Sąd Okręgowy ustalił, że O. C. ma wykształcenie średnie ogólne. Przed ustaleniem prawa do renty pracowała jako rejestratorka medyczna, referent ds. zdrowia i opieki społecznej, dozorca posesji oraz pomocnik szewca w zakładzie szewskim konfekcyjnym.

Sąd I instancji oceniając prawidłowość w/w decyzji organu rentowego dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu: ortopedii, neurologii i psychiatrii oraz biegłego psychologa, a także biegłego lekarza specjalisty medycyny pracy. W wydanych opiniach biegli stwierdzili, że ubezpieczona cierpi na pourazową chorobę zwyrodnieniową stawu śródstopno-paliczkowego I z paluchem sztywnym stopy prawej, będącą następstwem urazu komunikacyjny doznanego w kwietniu 1991r., chorobę zwyrodnieniową stępu stopy prawej oraz okresowy zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego na podłożu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatycznych bez istotnego upośledzenia sprawności ruchowej. Stwierdzone schorzenia stopy prawej upośledzają sprawność chodu (utykanie na prawą kończynę dolną) oraz funkcję podpórczą stopy prawej i ograniczają zdolność ubezpieczonej do ciężkiej pracy fizycznej, pracy w pozycji stojącej lub wymagającej chodzenia oraz dźwigania, ale nie powodują niezdolności do pracy siedzącej, zgodnej z kwalifikacjami oraz pracy faktycznie wykonywanej przez badaną – rejestratorka, pomocnik szewca. Schorzenie kręgosłupa przebiega u wnioskodawczynie z okresami zaostrzeń i remisji dolegliwości – aktualnie brak istotnego zaostrzenia dolegliwości bólowych kręgosłupa. Badanie przedmiotowe wykazało prawidłową ruchomość kręgosłupa we wszystkich odcinkach, bez objawów korzeniowych i ubytkowych neurologicznych istotnych funkcjonalnie. We wnioskach końcowych opinii biegli stwierdzili, że ubezpieczona może być okresowo niezdolna do pracy i wówczas, w okresach zaostrzenia dolegliwości, będzie wymagała leczenia farmakologicznego i rehabilitacji w ramach zasiłku chorobowego.

Oceniając wydane przez biegłych opinie Sąd Okręgowy stwierdził, że nie dają one podstawy do ustalenia, że ubezpieczona jest niezdolna do pracy w rozumieniu art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Biegli lekarze specjaliści z zakresu ortopedii i neurologii oraz medycyny pracy rozpoznali u wnioskodawczynie schorzenia z zakresu narządu ruchu, a w szczególności prawej kończyny dolnej wskazując przy tym, że w wyniku urazu doznanego w wypadku komunikacyjnym oraz następczej choroby zwyrodnieniowej stawu śródstopno-paliczkowego oraz stępu stopy prawej występuje u niej zaburzenie sprawności chodu objawiające się utykaniem na prawą kończynę dolną, ale okoliczność ta nie powoduje niezdolności do pracy zgodnej z posiadanym wykształceniem oraz pracy w rodzaju tej, którą wykonywała w przeszłości np. jako rejestratorka medyczna, czy pomocnik szewca. Z kolei biegli z zakresu psychiatrii i psychologii nie rozpoznali u wnioskodawczynie żadnego schorzenia wpływającego na jej zdolność do pracy (poza stwierdzeniem tzw. postawy roszczeniowej), odnotowując, że w przeszłości odbyła ona kilka wizyt u psychiatry w związku ze śmiercią córki.

Sąd Okręgowy podzielił opinie biegłych uznając przy tym, że stanowią one miarodajne i wiarygodne dowody w sprawie niniejszej, ponieważ zostały wydane przez biegłych lekarzy – specjalistów z zakresu schorzeń występujących u wnioskodawczynie, a ponadto poprzedzone były analizą dokumentacji medycznej ubezpieczonej i jej badaniem. Opinie te są spójne i zostały należycie uzasadnione. O. C. co prawda zakwestionowała opinie biegłych, ale podniesione przez nią okoliczności, tj. przewidywane trudności ze znalezieniem odpowiedniej pracy w miejscu zamieszkania, dodatkowo po 20 latach przerwy w zatrudnieniu, czy też obawy przed dojazdami do pracy w W., zdaniem Sądu Okręgowego, nie podważają tych opinii. Biegli wydali opinie mając na uwadze uregulowania ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie ocenili stan zdrowia ubezpieczonej i jej zdolność do pracy w kontekście posiadanych przez nią kwalifikacji, tj. wykształcenia średniego ogólnego oraz wcześniej wykonywanej pracy – głównie pracy umysłowej, wymagającej jedynie w ograniczonym zakresie stania, chodzenia, czy dźwigania.

Mając na uwadze te wszystkie okoliczności Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

W apelacji od tego wyroku, którą wniosła ubezpieczona O. C., nie zostały sformułowane zarzuty i wnioski w sposób odpowiadający wymaganiam określonym w art. 368 § 1 k.p.c. Apelantka podniosła, iż bezpośrednio przed wypadkiem komunikacyjnym, któremu uległa w 1991 r., pracowała jako pomocnik szewca. Była to ciężka praca fizyczna. Dodatkowo podniosła, iż zakłady szewskie dawno poupadły. Wcześniej, przed 30 laty, pracowała w laboratorium. Praca jej polegała na ręcznym wypisywaniu wyników badań. Obecnie wyniki badań drukowane są komputerowo. W miejscu zamieszkania apelantki (w Ł.) zlikwidowano laboratorium i laborantki obecnie nie mają pracy. Autorka apelacji dalej podniosła, że po 20 latach od wypadku nastąpiły zaburzenia sprawności chodu, powstały zwyrodnienia. Usztywniony paluch powoduje, że ciągnie nogę i chodzi na pięcie. Powoduje to, że codziennie rano potrzebuje dużo czasu, żeby rozchodzić spuchnięte i zdrętwiałe stopy. W związku z tym zażywa środki przeciwbólowe.

W miejscu zamieszkania (Ł.) nie ma szans na zatrudnienie. Z kolei do W. musiałaby dojeżdżać 75 km autobusem, co zajmuje ponad godzinę. Z posiadaniem wykształceniem średnim ogólnym, po 20 latach pobierania renty, może tylko wykonywać pracę sprzątaczką. Na wykonywanie takiej pracy, jak ubezpieczona twierdzi, nie ma zdrowia, ponieważ zanim rano rozchodzi nogi, to po południu puchnie jej stopa i nie jest w stanie włożyć butów na nogi.

Powołując się na te wszystkie okoliczności O. C. wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r., II CKN 923/97 – OSNC 1999, z. 3, poz. 60; z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98 – OSNAP 2000, nr 4, poz. 143; z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 356/98 – LEX nr 50863; z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 227/03 – LEX nr 585855; z dnia 20 maja 2004 r., II CK 353/03 – LEX nr 585756; z dnia 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09 – LEX nr 518138; z dnia 27 kwietnia 2010 r., II PK 312/09 – LEX nr 602700).

Treść apelacji wnioskodawczyni pozwala na stwierdzenie, że ubezpieczona zarzucając nieprawidłowe przyjęcie przez Sąd I instancji, że jest zdolna do pracy, podczas gdy od wielu lat leczy się i stan jego zdrowia ulega ciągłemu pogorszeniu oraz nie rokuje nadziei poprawy i odzyskania zdolności do pracy, a także błędne przyjęcie za podstawę wyrokowania opinii biegłych lekarzy: ortopedy, neurologa, psychiatry i specjalisty medycyny pracy oraz biegłego psychologa, którzy rozpoznali szereg schorzeń i stwierdzili, że mimo to jest zdolna do pracy, w istocie zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że jest zdolna do pracy, podczas gdy następstwem rozpoznanych u niej licznych schorzeń jest naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym utratę zdolności do pracy zarobkowej, co więcej stan jej zdrowia nie rokuje odzyskania zdolności do pracy. .

Odnosząc się do tego zarzutu należy wskazać, iż sprzeczność taka obejmuje wszystkie wypadki wadliwości wynikające z naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., a więc także błędy popełnione przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sprzeczność ta będzie występowała w wypadkach:

- a/ gdy z treści dowodu wynika co innego niż przyjął sąd;
- b/ gdy pewnego dowodu zebranego nie uwzględniono przy ocenie – wbrew obowiązkowi oceny całokształtu okoliczności sprawy;
- c/ gdy sąd przyjął pewne fakty za ustalone, mimo że nie zostały one w ogóle lub są niedostatecznie potwierdzone;

d/ gdy sąd uznał pewne fakty za nieudowodnione, mimo że były ku temu podstawy;

e/ ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego wnioskowania.

W sprawie niniejszej żaden z tych przypadków nie zachodził.

W apelacji wnioskodawczyni podniosła, iż ocena jej stanu zdrowia zawarta w opiniach biegłych lekarzy z zakresu w/w specjalności medycznych oraz biegłego psychologa, wydanych w postępowaniu przed Sądem I instancji, na których został oparty zaskarżony wyrok, jest wadliwa, ponieważ pozostaje w rażącej sprzeczności z faktycznym stanem zdrowia, który ulega ciąglemu pogorszeniu. Należy więc przyjąć, że apelantka tym samym zakwestionowała dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę w/w opinii biegłych jako wiarygodnych, przekonywujących i wystarczających do uznania ją za zdolną do pracy. Dowód z opinii biegłych, podobnie jak inne dowody przeprowadzone w postępowaniu sądowym, podlega ocenie przy zastosowaniu kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Dokonując jej sąd w każdym wypadku powinien kontrolować wypowiedzi biegłych pod kątem ich zgodności z zasadami logiki, poziomu wiedzy biegłych, sposobu motywowania ich stanowiska, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98 – OSNC 2001, z. 4, poz. 64 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00 – LEX nr 52 544). Wnioski, które Sąd I instancji wyciągnął poddając ocenie zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym powołane wyżej opinie biegłych, przy zastosowaniu przy tym kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c., zostały logicznie uzasadnione i są zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. W wyjaśnieniach złożonych na rozprawie w dniu 17 marca 2014 r. oraz w dniu 12 listopada 2014 r., a także w apelacji wnioskodawczyni O. C. przedstawiła jedynie własną, subiektywną ocenę swego stanu zdrowia, która żadną miarą nie może zastępować dowodu z opinii biegłych lekarzy. Ocena niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2013 r., poz. 1440 ze zm.) wymaga wiadomości specjalnych, które posiadają biegli lekarze specjaliści z zakresu schorzeń wcześniej rozpoznanych u apelantki. Takich wiadomości specjalnych nie posiada ubezpieczona, stąd dla prawidłowego rozpoznania sprawy niniejszej nie mają żadnego znaczenia jej wyjaśnienia złożone na rozprawie oraz w apelacji i zawarta w nich subiektywna ocena niezdolności do pracy. Trafnie Sąd I instancji przyjął, że opinie wydane w sprawie niniejszej przez biegłych lekarzy: ortopedę, neurologa, psychiatrę i specjalistę medycyny pracy oraz biegłego psychologa dają wystarczający obraz stanu zdrowia O. C. z punktu widzenia dominujących u niej schorzeń.

Prawidłowo Sąd Okręgowy przyjął, że w/w opinie biegłych dostatecznie wyjaśniły wszystkie sporne okoliczności sprawy. W związku z tym nie zachodziła potrzeba uzupełniania postępowania dowodowego o dowód z opinii biegłych lekarzy tych samych lub jeszcze innych specjalności medycznych.

Sąd I instancji przy ocenie przeprowadzonych w sprawie dowodów, w tym mających zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów z opinii biegłych, nie dopuścił się przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów zakreślonych dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Określone w tym przepisie granice swobodnej oceny dowodów może bowiem naruszać tylko dowolna ocena zebranego materiału, brak wszechstronnej oceny wszystkich istotnych dowodów lub ich ocena sprzeczna z zasadami logicznego powiązania wniosków z ustalonym stanem faktycznym lub doświadczeniem życiowym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 1999 r., II UKN 459/98 – OSNAPiUS 2000, nr 6, poz. 252; z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – OSNAPiUS 2000, nr 19, poz. 732; z dnia 10 listopada 1999 r., I PKN 361/99 – OSNAPiUS 2001, nr 7, poz. 216 oraz z dnia 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1446/00 – LEX nr 55 167). Wnioskodawczyni w apelacji nie wskazała natomiast żadnych powodów, dla których w/w opinie biegłych lekarzy: ortopedy, neurologa, psychiatry i specjalisty medycyny pracy oraz biegłego psychologa, na których został oparty zaskarżony wyrok, należałoby uznać za niewiarygodne. W apelacji nie została zakwestionowana ani wiedza fachowa tych biegłych, ani dokładność przeprowadzonych przez nich badań oraz analizy dokumentacji leczenia wnioskodawczyni. Reasumując należy jednoznacznie stwierdzić, iż dokonana przez Sąd Okręgowy ocena przeprowadzonych w sprawie dowodów w pełni odpowiada kryteriom określonym w art. 233 § 1 k.p.c.

Konsekwencją tego musi być uznanie, iż chybiony jest zarzut sprzeczności ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału. W świetle powołanych wyżej opinii biegłych lekarzy: ortopedy, neurologa, psychiatry i specjalisty medycyny pracy oraz biegłego psychologa, które Sąd Okręgowy poddał prawidłowej ocenie i w pełni podzielił, wnioskodawczyni O. C. nie jest choćby częściowo niezdolna do pracy. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. wskazał przyczyny, dla których obdarzył wiarą te opinie biegłych i oparł na nich rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym wyroku.

W wyjaśnieniach złożonych w postępowaniu przed Sądem I instancji oraz w apelacji ubezpieczona powoływała się na fakt, iż cierpi na wiele schorzeń, co, jej zdaniem, uzasadnia uznanie jej za niezdolną do pracy. Istotnie biegli w wydanych w sprawie opiniach rozpoznali u niej szereg schorzeń i równocześnie stwierdzili, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy przy jednoczesnym korzystaniu ze zwolnień lekarskich i stałym leczeniu. W związku należy podkreślić, iż sam fakt istnienia nawet licznych schorzeń powodujących konieczność pozostawania w stałym leczeniu nie stanowi samodzielnej przyczyny uznania choćby częściowej niezdolności do pracy, jeżeli leczenie jest na tyle skuteczne, że przywraca zdolność do pracy, chociaż w pewnych okresach wymaga czasowych zwolnień lekarskich z powodu niezdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2005 r., II UK 288/04 – OSNP 2006, nr 5-6, poz. 99).

W apelacji wnioskodawczyni nie powołała żadnych nowych faktów i dowodów, które pozwalałyby na dokonanie ustalenia, że którekolwiek z rozpoznanych u niej schorzeń z osobna lub wszystkie razem wzięte powodują jej niezdolność do pracy choćby w stopniu częściowym.

Wynik prawidłowo przeprowadzonego przez Sąd I instancji postępowania dowodowego jednoznacznie wskazuje na to, że O. C. jest zdolna do pracy. Apelantka nie wykazała więc, że spełnia wszystkie przesłanki, od istnienia których uzależnione jest prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, a w szczególności, że jest niezdolna do pracy. Tym samym nie spełniła koniecznego warunku określonego w art. 57 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 12 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 1440 ze zm.) i nie może nabyć prawa do przewidzianego w tym przepisie świadczenia.

Zaskarżony wyrok odpowiada więc prawu, a apelacja wnioskodawczyni O. C. jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.